

กระบก

Irvingia malayana Oliv. ex A. W. Benn.

ชื่ออื่น

กระบก กะบก จะบก ตระบก (ภาคกลาง); จำเมาะ (เขมร); ซะอ้ง (ชอง - ตราด); บก หมักลิ้น หมากบก (ภาคอีสาน); มะมีน มีน (ภาคเหนือ); มะลิ้น (นครราชสีมา, สุโขทัย); หลักกาย (ส่วย - สุรินทร์)

ชื่อสามัญ

Wild mango

ลักษณะทั่วไป

ไม้ต้น ขนาดใหญ่ ผลัดใบช่วงสั้น ๆ สูงได้ถึง 35 เมตร ลำต้นเปลาตรง เรือนยอดแน่นทึบและแผ่กว้าง โคนต้นที่อายุมากมักเป็นพูพอน เปลือกต้นสีเทาอมน้ำตาล เรียบหรือแตกเป็นสะเก็ดเล็ก ๆ ใบ ใบเดี่ยว เรียงเวียน รูปรี รูปรีแกมรูปขอบขนาน รูปไข่ หรือรูปไข่แกมรูปขอบขนาน ขนาด 2.5 - 9 x 8 - 20 เซนติเมตร ปลายเป็นติ่งแหลม โคนสอบมน หรือเบี้ยวเล็กน้อย ขอบเรียบ แผ่นใบหนาคล้ายแผ่นหนัง ผิวด้านบนเกลี้ยง ด้านล่างเกลี้ยง หรือมีขนประปราย ใบแก่ผิวเรียบ ด้านบนเขียวเข้มเป็นมัน เส้นแขนงใบ ช้ำงละ 8 - 10 เส้น ก้านใบยาว 0.5 - 1.5 เซนติเมตร เกลี้ยง หูใบลักษณะเป็นกรวยยาวหุ้มยอดอ่อน ปลายแหลมโค้งเล็กน้อยเป็นรูปดาบ ยาว 1.5 - 3 เซนติเมตร หลุดร่วงง่าย ดอก ออกเป็นช่อแยกแขนงตามซอกใบ หรือปลายกิ่ง ยาว 5 - 15 เซนติเมตร มักจะออกก่อนที่จะเกิดใบชุดใหม่ และร่วงอย่างรวดเร็ว ใบประดับ รูปไข่ปลายแหลม ขนาดเล็ก ดอกขนาดเล็ก กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ขนาด 0.5 x 1 มิลลิเมตร เชื่อมกัน กลีบดอก 5 กลีบ ขนาด 1.5 x 2 - 3 มิลลิเมตร ปลายกลีบดอกจะม้วนออก เกสรเพศผู้ 10 อัน ติดกับขอบนอกของหมอนรองดอก ผล ผลสด ผนังชั้นในแข็ง รูปไข่หรือรูปรี ขนาด 3 - 4 x 4 - 5 เซนติเมตร ผลสีเขียว เมื่อสุกสีเหลือง มีเนื้อสีส้ม เมล็ด 1 เมล็ด แข็ง รูปไข่หรือรูปรีแกมรูปไข่ ค่อนข้างแบน เนื้อในเมล็ดสีขาว และมีน้ำมัน

การกระจายตัวตามธรรมชาติ

พบตามป่าเต็งรัง ป่าชายหาด ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง ตลอดจนป่าดิบชื้น

การใช้ประโยชน์

เนื้อเมล็ดสามารถคั่วกินได้

ช่วงการออกดอก/สีดอก

ออกดอกช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม ให้ดอกสีขาวอมเขียว หรือสีเหลืองอ่อน